



Yttrande över Barnets bästa vid fortsatt vård enligt LVU, dnr 1416-2021/22

Sammanfattning

Linköpings kommun tillstyrker förslaget i sin helhet och ser, med vissa reservationer, positivt på förändringarna. Kommunen utvecklar sina ställningstaganden i dessa och övriga frågor av betydelse för kommunen nedan.

Kommunen välkomnar att förslaget innebär ett ökat fokus på barnets bästa vid vård enligt LVU. Det är särskilt positivt att en ny grund för fortsatt vård enligt LVU införs samt att ordet barnet förs in genomgående i lagstiftningen.

Från kommunens håll hade det varit önskvärt om möjligheten till hemtagningsbegäran hade begränsats ytterligare i tid. Förslaget att flytta regleringen om flyttningsförbud från LVU till socialtjänstlagen bedöms som mindre lämpligt då flyttningsförbud är ett beslut som går emot parts vilja.

De ekonomiska och praktiska konsekvenserna i tillämpningen av förslagen är svåra att förutsäga. Det bedöms till största delen handla om ökad belastning på handläggning och administration inom myndigheten. Därtill kan förslagen komma att medföra ett ökat behov av familjehem då vissa placeringar kan bli mer långvariga när barnets bästa blir ett självständigt rekvisit för fortsatt vård.

Ny grund för fortsatt vård enligt LVU

Kommunen är positivt inställd till att en ny grund för fortsatt vård enligt LVU införs. Det är särskilt positivt att barnets bästa förs in som ett rekvisit för fortsatt vård enligt LVU. Förslaget innebär att barnets behov ges en ökad betydelse, vilket är positivt. Därtill medför förslaget en ökad möjlighet att väga in barnets egen inställning, vilket kommunen ser som efterlängtat.

Vad gäller de faktorer som utredaren har föreslagit anser kommunen att de är rimliga och relevanta. De har även ett brett tillämpningsområde, vilket underlättar för verksamheten att väga in många olika omständigheter. Därutöver ser kommunen positivt att det inte är en uttömmande uppräkningslista utan att möjligheten finns att beakta ytterligare faktorer.

Att kommunen vid fortsatt vård ska revidera vårdplanen och fatta ett särskilt beslut som ska underställas förvaltningsrätten ser kommunen som rimligt och relevant. Kommunen noterar dock att det varken framgår av utredningen eller lagstiftningen om underställan automatiskt kommer att medföra att muntlig förhandling ska hållas.

Reglering av hemtagningsbegäran

Kommunen är positivt inställd till möjligheten att begära att vård enligt LVU ska upphöra regleras i lagstiftningen. Detta är särskilt önskvärt för att trygga stabilitet för barn som vårdas enligt LVU.

Vad gäller tidsbegränsning är kommunen positiva till att det införs, men hade önskat att detta har reglerats ytterligare på så sätt att möjligheten att begära hemtagning hade begränsats till var 12:e månad. Bakgrunden till detta är framför allt att kommunen inte ser att det är i barnets bästa att återkommande befinna sig i processer om hemtagning eftersom det inte skapar stabilitet och trygghet för barnet.

Det är även av vikt att beakta att utredning om hemtagning är tidskrävande. Tiden mellan att en utredning avslutats och att en ny inleds kommer därför inte att vara lång. Detta kan innebära att det blir svårt att hinna se eventuella förbättringar som skulle kunna möjliggöra att vården enligt LVU upphör.

Det är även viktigt att lyfta fram att utöver möjligheten att begära hemtagning har kommunen ett löpande ansvar att pröva om behovet av vård enligt LVU kvarstår samt att möjliggöra återförening mellan barn och vårdnadshavare. Detta innebär att om möjligheten finns ska kommunen återförening barn och vårdnadshavare, även innan tiden för en hemtagningsbegäran. Vårdnadshavarna har även fortsatt möjlighet att lämna in begäran om hemtagning och kommunen får pröva en sådan begäran oaktat den föreslagna tidsbegränsningen.

Flyttningsförbud

Kommunen instämmer i att flyttningsförbud vid LVU placering, med den föreslagna grunden för fortsatt LVU vård, inte kommer att vara behövligt i samma utsträckning. Utredningens förslag att flytta förbudet från LVU till socialtjänstlagen skulle dock kunna få vissa negativa konsekvenser.

Kommunen instämmer i att bestämmelsen kan vara nödvändig att använda vid frivilliga placeringar för att undvika alltför abrupta flyttar för barn. Ett flyttningsförbud är dock en åtgärd mot den enskildes vilja. Socialtjänstlagen bygger på frivillighet och kommunen upplever det som problematiskt att ta beslut som går mot den enskildes vilja med stöd av socialtjänstlagen. Det kan finnas en risk att förtroendet för socialtjänsten minskas om det blir otydliga gränser mellan frivillighet och tvingande insatser. Att låta bestämmelserna om flyttningsförbud vara kvar i tvångslagstiftningen förefaller därmed rimligare och bidrar till tydlighet i kontakten med enskilda.

Ekonomiska och praktiska konsekvenser

Förslaget kan innebära både positiva och negativa ekonomiska och praktiska konsekvenser. Konsekvenserna bedöms uppkomma inom områdena resurser till familjehemsvård samt handläggning och administrativa moment.

Vad gäller resurser för familjehemsvård bedöms förslaget kunna medföra ett ökat behov av familjehem. Hur stora dessa konsekvenser blir är avhängigt antalet barn som kommer att behöva beredas fortsatt vård.

Målsättningen vid placering kommer fortsatt att vara återförening och i dagsläget bedöms det inte vara många barn i kommunen som kommer att få fortsatt vård. Bedömningen är dock osäker och det finns variabler som kan vara svåra att förutsäga.

Utredningens förslag kan även komma att innebära ökade kostnader för rättsliga processer då beslut om fortsatt vård ska underställas domstol och eventuellt även innebära muntliga förhandlingar. Att besluten ska underställas rättslig instans är viktigt för rättssäkerhet och ifrågasätts inte.

Att begränsa möjligheten till hemtagningsbegäran till sex månader bedöms inte leda till märkbar avlastning för verksamheten. Kommunen ser däremot att det finns positiva konsekvenser av att begränsa möjligheten till hemtagningsbegäran till var 12:e månad. Detta skulle kunna medföra att mer tid frigörs till arbete direkt med barnet eller föräldrars situation.

Övriga kommentarer

Kommunen vill även lyfta fram att det kan vara av värde att de rekvisit som är grund för umgängesbegränsning och möjligheter att begränsa barns rörelsefrihet ses över. Utredaren har bedömt att utrymmet inte funnits att belysa dessa område. Kommunen ser dock att det finns ett behov av att dessa områden utreds ytterligare, både ur ett barnrättsperspektiv samt för att skapa enhetlighet inom lagstiftning

För Linköpings kommun

Annika Krutzén
Social- och omsorgsnämndens ordförande

Kopia till: beredande nämnd